

tölgygyé fejlődött, és csak ha a tagokban ezen tulajdonságok továbbra is megmaradnak és érvényesítik magukat, — lehetünk megnyugodva az iránt, hogy a jövő nemzedék e folyton fejlődő fának terebélyes ágai alatt megpihenve, elismeréssel emlékezik meg rólunk, kik azt ültettük, ápoltuk és felneveltük.

Azon erős meggyőződésben, hogy ez így lesz, van szerencsém az Országos Erdészeti egyesület 1891-ik évi rendes közgyűlését ezennel megnyitni.

Észszerü dolog-e erdőt telepíteni?

Irta: K i t t l e r A d o l f, főerdész.

Mindannyiszor felmerül ez a kérdés, valahányszor arról van szó, hogy a mezőgazdaságra már nem alkalmas földterületek más módon hasznosíttassanak. A mezőgazda hosszabb megfontolás nélkül legelőnek szánja az ilyen területeket abban a gondolatban, hogy úgy hasznosíthatja egyedül a legjobban.

Több ilyen terület közül főképp kettő volna hazánkban uralkodónak mondható.

1. A homoktalajok és a kőgörgeteges területek és
2. a lápok és mocsarak.

Az elsők közt ismét majd olyanok fordulnak elő, és nem is ritkán, melyek már egészen kopárak s minden tenyészetet nélkülöznek, majd olyanok, melyeknek sekély talajrétegén az esős időszak alatt már némi növényzet is képes magát fenntartani. Az ilyen és az ehez hasonló földek szolgáltatják legtöbb vidéken a tartamosan használt legelőt. Az pedig világos és természetes, hogy a folytonos legeltetés következtében a terméketlen részletek növekednek és mindig rosszabbakká lesznek.

Annak bizonyítására azonban, hogy nem csak a rossz, hanem a jó példa is követésre talál, legyen szabad e lapok hasábjain tapasztalataim köréből egy esetet idéznem.

A kezelésem alatt álló terjedelmes erdőbirtok egyik részén 317 hold nagyságu erdő-tisztás volt, mely habár tényleg az erdőterülethez tartozott, mégis miután régtől fogva tartamosan legeltetésre használtatott, ennek a révén a gazdasági osztály által a legelőhöz foglaltatott. Ez legtöbb esetben az efféle foglalások rendes sora.

A jószágnak és főképen a juhoknak szüntelen járása következtében a talaj felső rétege sívó homokká lett, úgy hogy rajta a növénytenyészetnek még csak nyoma sem maradhatott.

E miatt azután mégis sikerült végre a tisztásnak beerdősítésére engedélyt nyernem.

Első lépésem mindjárt az volt, hogy a veténykertet a legkitettebb helyre telepítettem, hogy a csemeték így azonnal a talajhoz alkalmazkodjanak, illetve már eleve meghonosodjanak. Megjegyzem, hogy a tisztás egészen nyílt délkeleti fekvésű volt, kitéve a nap forró hevének.

Legnagyobbbrészt 2—3 éves erdei fenyő csemetét, meg bálványfát és ákácot használtam.

Az ültetvénynek az első évben a szárazságtól és a cserebogár pajodoktól egyaránt kellett szenvednie; de már a következő évben az igen kedvező esős nyár az egész telepítést befejezve találta, úgy hogy a sikert bátran biztosra foghattam, ma pedig — úgy hiszem — már egészen túl vagyunk a kezdet nehézségein.

A növekvési viszonyok az első években igen rosszak voltak, mindazáltal a talaj javulásával együtt és azzal lépést tartva, azok is javultak. Leggyorsabban haladt a talaj javulása a bálványfával beültetett részeken. A gazdagon hulló levelek, miután hosszú és vastag levélnyelők nagy

sulya miatt azokat a szél el nem bírta, rendszeren a fa tövében maradtak, ennek következtében a sűrűen beültetett területen a harmadik évben már 3—4 cm vastag televény réteg képződött. Különben a bálványfa a vadak és a marhaszájától is legkevésbé szenved. Rövid fordáju sarjerdő üzemben, rossz homok talajon, a hol nemesebb fafajokat ugy sem lehetne tenyészteni, előnyösen nevelhető. Visszamaradt tisztások beerdősítése céljából, különösen pedig oly vidékeken, a hol a fatermelésnél a fősulyta mennyiségre, és nem a minőségre fektetik, hol tehát inkább csak tűzifát termelnek, nagy visszaszerző képességénél és tuskó vagy gyökérsarjainak gyors növekvésénél fogva jól alkalmazható.

Az említett tisztás terület hosszabbik szélével a gazdasági földekkel ért össze s ott az uradalmi és községi birtok közt képezte a határt.

A sivatagon keresztül vezető országuttra a befásítás előtt rendszeren annyi homokot hordott a szél, hogy valahányszor a fuvarosok azon át akartak hajtani, összefogták lovaikat s így segítették ki kölcsönösen egymást.

Mihelyt meglátszott, hogy az ily terméketlen tisztásokkal mit lehet tenni, többen a községek, illetve egyes birtokosok közül, hozzáfogtak az erdőtelepítéshez, s a helyes utasításokkal, támogatással stb. elérhető volt, hogy igen sokan erdőtelepítésre szánták földjeiket. Az akkori szomorú kinézésű homok terület ma már igen barátságos képet mutat és meglehetősen fahozamot nyújt. S bátran állítom, hogy jóakarattal, megfelelő eszközök, felujítási mód és fanevek helyes alkalmazásával stb. hazánk legtöbb homokföldje alkalmas a befásításra. Az állam és nagybirtokosok kezdeményezése ma már nem egy magánost, községet és kisbirtokost biztat, hogy mind behatóbban foglalkozzék a homoki erdősítés kérdésével.

Ha majd a kisbirtokos is mind belátja, hogy birtokának értéke a mezőgazdaságra kevésbé alkalmas területe részek beerdősítése által növekedni fog, kellemesebb és szebb lakóhelylyé, értékesebb használati vagy eladási tárgygyá válik, ha az állam által nyújtott kedvezményeket a magánosok mindjobban igénybe venni igyekeznek és az 1879. évi XXXI. t. cz. mondhatnám aranyat érő 177. §-át, melynek értelmében az állam a beerdősítéseket előmozdítja: a beerdősítés alá vett területeknek adómentessé tételével, magvak és csemetéknek ingyen kiosztásával, végre pénzkölcsönökkel és pénzsegélyekkel, a lehetőség szerint igénybe veszik, akkor az erdők szeretete, azok gondozására és ápolására való igyekezet a nép közé is elterjed, nagy hasznára népünknek és egyszersmind javára közgazdaságunknak.

Titkári jelentés az Országos erdészeti egyesület 1891. évi közgyűlésén.

Tisztelt közgyűlés! Egyesületünknek a mult évi közgyűlés óta kifejtett munkásságáról szóló tiszteletteljes jelentésben mindenek előtt egy olyan ügyre kell vissza térnem, mely tulajdonképen még a mult évi közgyűlés előtt foglalkoztatta egyesületünket, t. i. az 1890. évi bécsi gazdasági és erdészeti kiállításra.

Az eredményről, melyet egyesületünk ezen kiállítás magyar erdészeti csoportjának rendezésénél elért, a mult évi közgyűlésen ugyan már megtétezt a részletes jelentés, két dologról azonban, nevezetesen a magyar erdészeti kiállítók kitüntetéséről és a kiállítás pénzügyi eredményéről véglegesen nem lehetett beszámolni, mivel a kiállítás akkor még nem volt bezárva s ennek folytán a szükséges adatok sem állottak rendelkezésre.